# T006 A HÀM VI Q39 Khổ Chúng

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

TAÏP A HAØM QUYEÅN 39

KINH 1081. KHOÅ CHUÙNG1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Loäc daõ, taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø saùng sôùm Theá Toân ñaép y, oâm baùt, vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Luùc aáy, cuõng coù Tyø-kheo ñaép y, oâm baùt, vaøo thaønh khaát thöïc, ñöùng döôùi goác caây beân ñöôøng, vì nöông vaøo aùc tham2 neân sanh giaùc töôûng baát thieän3. Theá Toân thaáy Tyø-kheo ñöùng döôùi boùng caây, soáng baèng vò aùc tham neân sanh giaùc töôûng baát thieän, baûo raèng: “Naøy Tyø-kheo! Tyø-kheo! Chôù gieo troàng haït gioáng ñaéng4, ñeå roài xoâng leân muøi thoái, nöôùc ræ chaûy ra. Neáu Tyø-kheo naøo gieo troàng haït gioáng ñaéng, ñeå roài xoâng leân muøi thoái, nöôùc ræ chaûy ra, maø muoán cho ruoài nhaëng khoâng tranh nhau bu laïi, thì ñieàu ñoù khoâng theå coù ñöôïc.” Luùc aáy Tyø-kheo kia töï nghó: “Theá Toân ñaõ bieát ñöôïc nieäm aùc trong taâm ta.” Chôït loøng caûm thaáy sôï haõi, toaøn thaân loâng döïng ñöùng. Baáy giôø, sau khi Theá Toân vaøo thaønh khaát thöïc, trôû veà tinh xaù, caát y baùt, röûa chaân, roài vaøo phoøng toïa thieàn. Chieàu hoâm aáy, töø thieàn tònh daäy, Ngaøi vaøo trong Taêng, traûi toøa ngoài tröôùc ñaïi chuùng vaø baûo caùc Tyø-kheo: “Saùng nay, Ta ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy moät Tyø- kheo ñöùng döôùi boùng caây, nöông vaøo aùc tham duïc, phaùt sanh giaùc töôûng baát thieän. Khi Ta thaáy vaäy lieàn baûo raèng: ‘Tyø-kheo! Tyø-kheo! Chôù gieo troàng haït gioáng ñaéng, ñeå roài xoâng leân muøi thoái, nöôùc ræ chaûy ra. Neáu Tyø-kheo naøo gieo troàng haït gioáng ñaéng, ñeå roài xoâng leân muøi thoái, nöôùc ræ chaûy ra, maø muoán cho ruoài nhaëng khoâng tranh nhau bu

1. Ñaïi Chaùnh, quyeån 39. Quoác Dòch, quyeån 33. “Tuïng vii. Keä.1. Töông öng Tyøkheo” tieáp theo Paøli, A.3.126 Kaæuviya. Bieät dòch, N0100 (20). 2. Haùn: y aùc tham thò . Paøli: rittassaødaö baøhirassaødaö, vò troáng khoâng, vò ngoaïi giôùi. 3. Paøli: muææhassatiö asampajnaö asamaøhitaö vibbhantacittaö paøkantindriyaö, maát chaùnh nieäm, khoâng tænh giaùc, khoâng taäp trung, taâm loaïn ñoäng, caùc caên phoùng tuùng. 4. Paøli: maø... attaønaö kaæuviyam akaøsi, ñöøng laøm töï ngaõ hö thoái.

laïi, thì ñieàu ñoù khoâng theå coù ñöôïc.’ Luùc ñoù, Tyø-kheo kia lieàn töï nghó: ‘Phaät ñaõ bieát ñöôïc nieäm cuûa ta.’ Loøng caûm thaáy hoå theïn, sôï haõi ñeán noãi loâng döïng caû leân, roài theo ñöôøng maø ñi.” Khi aáy, coù moät Tyø-kheo töø choã ngoài ñöùng daïy, söûa laïi y phuïc, baøy aùo vai beân höõu, chaép tay baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, theá naøo laø haït gioáng ñaéng? Theá naøo laø sanh hoâi thoái? Theá naøo laø nöôùc ræ chaûy? Theá naøo laø ruoài nhaëng?” Phaät baûo Tyø-kheo: “Phaãn noä, phieàn oaùn goïi laø haït gioáng ñaéng. Coâng ñöùc nguõ duïc goïi laø sanh hoâi thoái. Ñoái vôùi luïc xuùc nhaäp xöù khoâng nhieáp luaät nghi goïi laø chaát nöôùc ræ chaûy. Vaø khi ñaõ khoâng nhieáp xuùc nhaäp xöù, thì caùc taâm aùc baát

thieän, tham öu tranh nhau sanh ra, ñoù goïi laø ruoài nhaëng5.” Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä: Tai maét khoâng phoøng hoä, Tham duïc theo ñoù sanh; Ñoù goïi laø gioáng ñaéng, Hoâi thoái, nöôùc ræ chaûy. Khí vò caùc giaùc quaùn, Do neám aùc tham duïc. Nôi xoùm laøng, choã vaéng, Ñoái vôùi ngaøy hoaëc ñeâm, Vieãn ly, tu phaïm haïnh, Cöùu caùnh bieân teá khoå. Neáu noäi taâm tòch tónh, Quyeát ñònh bieát chaân thaät. Thöùc ngu thöôøng an laïc, Ruoài nhaëng bò taän dieät. Thaân caän baäc Chaùnh só, Kheùo noùi ñöôøng Hieàn thaùnh; Bieát roõ baùt Chaùnh ñaïo, Khoâng taùi sanh thaân sau. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy,

5. Paøli: abhijjhaø… kaæuvuyaö vyaøpaødo aømagadho paøpakaø aïkusalaø vitakkaø makkhikaø, tham laø thoái naùt, saân laø muøi hoâi thoái, taàm caàu aùc baát thieän laø ruoài nhaëng.

hoan hyû phuïng haønh. M KINH 1082. UNG NHOÏT6 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, saùng sôùm Theá Toân ñaép y, oâm baùt, vaøo thaønh Xaù- veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong Theá Toân trôû veà tinh xaù, röûa chaân roài vaøo röøng An-ñaø toïa thieàn. Khi aáy coù moät Tyø-kheo cuõng saùng sôùm ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong trôû veà tinh xaù, röûa chaân roài vaøo röøng An-ñaø nhaäp chaùnh thoï ban ngaøy7, döôùi moät boùng caây. Khi Tyø- kheo naøy nhaäp chaùnh thoï ban ngaøy, vì nöông vaøo taâm neám vò tham duïc neân khôûi leân giaùc töôûng baát thieän. Khi aáy coù Thieân thaàn ñang ôû taïi röøng An-ñaø töï nghó: “Tyø-kheo naøy, thaät khoâng toát ñeïp, khoâng thích hôïp, ngoài thieàn ôû trong röøng An-ñaø maø taâm neám vò aùc tham, khôûi leân giaùc töôûng baát thieän. Ta neân ñeán quôû traùch.” Nghó xong lieàn noùi vôùi Tyø-kheo: “Tyø-kheo! Tyø-kheo, ñang noåi nhoït, böôùu phaûi khoâng?” Tyø-kheo ñaùp: “Seõ trò cho khoûi.” Thieân thaàn baûo Tyø-kheo: “Beänh ung nhoït nhö caùi vaïc saét, laøm sao coù theå bình phuïc ñöôïc?” Tyø-kheo baûo: “Chaùnh nieäm, chaùnh trí ñuû coù theå bình phuïc.” Thieân thaàn baïch raèng: “Toát thay! Hay thay! Ñoù laø caùch trò beänh nhoït chaân thaät cuûa Hieàn thaùnh. Trò beänh nhoït nhö vaäy, cuoái cuøng coù theå bôùt, maø khoâng bao giôø phaùt taùc nöõa.” Chieàu hoâm aáy, Theá Toân töø thieàn tònh daäy, trôû veà vöôøn Caáp coâ

6.

Paøli, khoâng thaáy töông ñöông. Bieät dòch, N0100(21).

7.

Töùc nghæ tröa.

ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, vaøo trong Taêng, traûi toøa ngoài tröôùc ñaïi chuùng vaø baûo caùc Tyø-kheo: “Saùng sôùm nay Ta ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, khaát thöïc xong trôû veà röøng An-ñaø toïa thieàn, nhaäp chaùnh thoï ban ngaøy. Coù moät Tyø-kheo cuõng saùng sôùm ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong trôû veà tinh xaù, röûa chaân roài vaøo röøng An-ñaø nhaäp chaùnh thoï ban ngaøy, döôùi moät boùng caây. Khi Tyø-kheo naøy nhaäp

chaùnh thoï ban ngaøy, vì nöông vaøo taâm neám vò tham duïc neân khôûi leân giaùc töôûng aùc baát thieän. Khi aáy coù thieân thaàn ñang ôû taïi röøng An-ñaø töï nghó: 'Tyø-kheo naøy, thaät khoâng toát ñeïp, khoâng thích hôïp, ngoài thieàn ôû trong röøng An-ñaø maø taâm neám vò aùc tham, khôûi leân giaùc töôûng baát thieän. Ta neân ñeán quôû traùch." Nghó xong lieàn noùi vôùi Tyø-kheo: 'Tyø-kheo! Tyøkheo, ñang noåi nhoït, böôùu phaûi khoâng?' Noùi ñaày ñuû nhö treân... cho ñeán nhö vaäy Tyø-kheo: 'Toát thay! Hay thay! Ñoù laø caùch trò beänh nhoït chaân thaät cuûa Hieàn thaùnh.'" Baáy giôø, Theá Toân noùi keä: Con ngöôøi8 noåi nhoït, böôùu, Töï sanh ra beänh khoå; Mong caàu duïc theá gian, Taâm nöông vaøo aùc tham. Vì sanh ra nhoït böôùu, Ruoài nhaëng tranh nhau ñeán. Nhoït, böôùu laø tham caàu, Ruoài nhaëng laø aùc giaùc, Cuøng caùc taâm tham neám, Thaûy ñeàu töø yù sanh; Ñuïc khoeùt taâm con ngöôøi, Ñeå caàu hoa danh lôïi. Löûa duïc caøng höøng höïc, Voïng töôûng giaùc baát thieän; Thaân taâm ngaøy ñeâm suy. Xa lìa ñaïo tòch tónh, Neáu noäi taâm vaéng laëng,

8. Nguyeân Haùn: Só phu ¤h ¤Ò .

Trí quyeát ñònh saùng suoát; Khoâng coøn nhoït böôùu kia, Thaáy Phaät, ñöôøng an oån, Veát tích Chaùnh só theo, Hieàn thaùnh kheùo tuyeân noùi, Con ñöôøng trí saùng bieát, Khoâng coøn thoï caùc höõu. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 1083. AÊN CUÛ REÃ9 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû nôi giaûng ñöôøng Truøng caùc, beân ao Di-haàu, taïi nöôùc Tyø-xaù-ly. Baáy giôø saùng sôùm, coù nhieàu Tyø-kheo ñaép y, oâm baùt, vaøo thaønh Tyø-xaù-ly khaát thöïc. Khi ñoù, coù moät Tyø-kheo tuoåi treû, xuaát gia chöa bao laâu, khoâng raønh Phaùp luaät, neân luùc khaát thöïc khoâng bieát thöù töï tröôùc sau; caùc Tyø-kheo khaùc thaáy vaäy noùi vôùi vò aáy: "Thaày tuoåi coøn treû, môùi xuaát gia, chöa bieát Phaùp luaät: khoâng ñöôïc ñi vöôït qua, khoâng ñöôïc ñi ngang haøng. Ñi khaát thöïc maø tröôùc sau khoâng theo thöù töï, tröôøng kyø seõ chòu khoå, khoâng bao giôø ñöôïc lôïi ích."

Tyø-kheo tuoåi treû thöa: "Caùc Thöôïng toïa cuõng vöôït thöù lôùp, khoâng theo tröôùc sau, ñaâu phaûi chæ moät mình toâi." Ñaõ ba laàn nhö vaäy, vaãn khoâng theå laøm cho vò aáy döøng laïi. Caùc Tyø-kheo ñi khaát thöïc xong, trôû veà tinh xaù caát y baùt, röûa chaân xong, ñeán choã Phaät ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui ra moät beân, baïch Phaät: "Baïch Theá Toân, saùng sôùm chuùng con ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Tyø-xaù-ly khaát thöïc, coù moät Tyø-kheo tuoåi treû xuaát gia nôi Phaùp luaät naøy chöa bao laâu, khi ñi khaát thöïc khoâng theo thöù töï tröôùc sau, laïi ñi ngang haøng. Caùc Tyø-kheo ñaõ ba laàn can giaùn nhöng vaãn khoâng chòu, maø noùi raèng: 'Caùc Thöôïng toïa cuõng khoâng coù thöù töï sao laïi raày toâi?' Caùc Tyø-kheo chuùng con ñaõ ba laàn raên nhaéc, vaãn khoâng chòu nghe neân ñeán baïch Theá Toân, xin Theá Toân vì thöông xoùt maø deïp tröø ñieàu phi phaùp."

9. Paøli, S. 20. 9. Naøgo. Bieät dòch, N0100(22).

Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Nhö trong ñaàm khoâng, coù hoà nöôùc lôùn, coù moät long töôïng10 to ôû trong ñoù, nhoå nhöõng cuû reã, röûa saïch buøn ñaát sau ñoù aên chuùng. AÊn roài thì thaân theå maäp maïp, sung söùc vaø ñaày haïnh phuùc. Vì lyù do naøy neân luoân soáng laïc söôùng. Coù moät con voi thuoäc chuûng toäc khaùc11, hình theå gaày yeáu, baét chöôùc long töôïng kia, nhoå cuû reã, nhöng röûa khoâng saïch, coøn ñeå laãn buøn ñaát maø aên. AÊn vaøo khoâng tieâu, thaân theå khoâng maäp maïp maø trôû thaønh gaày yeáu, vì vaäy daãn ñeán choã cheát, hoaëc khoå gaàn cheát. “Cuõng vaäy, Tyø-kheo toân tuùc, ñöùc ñoâï, hoïc ñaïo laâu ngaøy, khoâng öa thích ñuøa giôõn, tu phaïm haïnh ñaõ laâu, ñöôïc Ñaïi Sö khen ngôïi; cuõng ñöôïc caùc vò tu phaïm haïnh trí khaùc laïi caøng khen ngôïi hôn. Caùc Tyø- kheo naøy nöông nôi thaønh aáp, laøng xoùm; saùng sôùm ñaép y, oâm baùt ñi khaát thöïc, kheùo giöõ gìn thaân mieäng, kheùo nhieáp caùc caên, chuyeân taâm coät nieäm, coù theå khieán ngöôøi naøo khoâng tin phaùt loøng tin, ngöôøi ñaõ coù loøng tin seõ khoâng bieán ñoåi. Khi ñöôïc taøi lôïi, y phuïc, ñoà aên, thöùc uoáng, giöôøng naèm, thuoác men; vò aáy khoâng nhieãm, khoâng ñaém, khoâng tham, khoâng ham, khoâng meâ, khoâng theo ñuoåi; maø thaáy ñöôïc loãi laàm, tai haïi, thaáy söï xuaát ly chuùng, sau ñoù môùi duøng. AÊn xong, thaân taâm ñeàu ñöôïm veû an laïc, saéc ñöôïc töôi, söùc ñöôïc khoûe. Vì nhaân duyeân naøy Tyø-kheo luoân luoân ñöôïc an laïc. “Tyø-kheo tuoåi treû kia xuaát gia chöa ñöôïc bao laâu, chöa quen raønh Phaùp luaät, y theo caùc baäc Tröôûng laõo, nöông vaøo nôi laøng xoùm. Khi ñaép y, oâm baùt vaøo thoân khaát thöïc, maø khoâng kheùo hoä thaân, khoâng giöõ gìn caùc caên, khoâng chuyeân coät nieäm, khoâng theå khieán cho ngöôøi chöa tin phaùt loøng tin vaø ngöôøi ñaõ tin khoâng thay ñoåi. Neáu ñöôïc taøi lôïi, y phuïc, ñoà aên, thöùc uoáng, ngoïa cuï, thuoác men; maø sanh nhieãm, ñaém, tham lam, ñeo ñuoåi, khoâng thaáy loãi laàm, tai haïi, khoâng thaáy söï thoaùt ly, vì taâm tham neám thöùc aên naøy, neân khoâng theå laøm cho thaân laïc töôi, an oån, sung söôùng ñöôïc. Vì aên nhö vaäy neân chuyeån ñeán caùi cheát, hoaëc khoå gioáng nhö cheát. Noùi laø cheát coù nghóa laø xaû giôùi, hoaøn tuïc, maát Chaùnh phaùp, Chaùnh luaät. Khoå gioáng nhö cheát nghóa laø phaïm Chaùnh

10.

Long töôïng Às ¶H . Paøli: naøga, soá nhieàu.

11.

Paøli: taruòaø bhivikacchaøpaø, nhöõng con voi nhoû.

phaùp luaät, khoâng bieát toäi töôùng, khoâng bieát tröø toäi.” Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä: Long töôïng nhoå reã sen, Nöôùc röûa saïch roài aên, Voi gioáng khaùc baét chöôùc, AÊn reã dính laãn buøn. Vì aên nhaèm buøn ñaát, Gaày yeáu beänh ñeán cheát. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 1084. TRÖÔØNG THOÏ12 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû giöõa baõi tha ma trong röøng Laïnh13, thaønh Vöông xaù. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Meänh soáng raát ngaén, chæ thoaùng ñaõ trôû thaønh ñôøi sau. Haõy neân sieâng tu taäp phaùp thieän, tu caùc phaïm haïnh. Khoâng coù gì sanh maø khoâng cheát. Nhöng ngöôøi theá gian khoâng sieâng naêng, noã löïc

chuyeân tu phaùp thieän, tu hieàn, tu nghóa.” Luùc aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñang truù giöõa nghóa ñòa trong röøng Laïnh, thaønh Vöông xaù, vì caùc Thanh vaên noùi phaùp nhö vaäy. Meänh soáng con ngöôøi raát ngaén,... cho ñeán khoâng tu hieàn, tu nghóa. Nay ta neân ñeán laøm nhieãu loaïn.’ Ma Ba-tuaàn lieàn hoùa thaønh moät thieáu nieân ñeán tröôùc Phaät, maø noùi keä:

Thöôøng böùc baùch chuùng sanh, Ñöôïc soáng laâu coõi ngöôøi.14

12. Quoác Dòch, “Tuïng vii. Keä. 2. Töông öng Ma” goàm hai phaåm, hai möôi moát kinh. AÁn Thuaän, “Tuïng viii. Taùm chuùng. 18. Töông öng Ma” hai möôi kinh, Ñaïi Chaùnh, 1084-1103. Quoác Dòch, phaåm 1, möôøi moät kinh. Paøli, S. 4.9. AØyu (1). Bieät dòch, N0100(23). 13. Haøn laâm ´H ªL . Paøli: Sìtavana, khu röøng ôû gaàn thaønh Raøjagaha. 14. Paøli: dìghamaøyu manussaønaö, na naö hìôe suporiso, tuoåi thoï con ngöôøi raát daøi; ngöôøi khoân ngoan khoâng xem khinh ñieàu naøy.

Meâ say taâm phoùng daät, Cuõng khoâng ñeán choã cheát. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘Ñaây laø aùc ma ñeán laøm naõo loaïn.’ Lieàn noùi keä: Thöôøng böùc baùch chuùng sanh, Maïng soáng thaät ngaén nguûi; Neân tinh taán caàn tu, Nhö cöùu löûa chaùy daàu. Chôù löôøi duø choác laùt, Khieán ma cheát chôït ñeán. Bieát ngöôi laø aùc ma, Mau ñi khoûi nôi ñaây. Thieân ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát. M KINH 1085. THOÏ MAÏNG15 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû giöõa nghóa ñòa trong röøng Laïnh, taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Taát caû haønh laø voâ thöôøng, taát caû haønh khoâng thöôøng haèng, baát an, laø phaùp bieán dòch, khoâng nghæ ngôi16,... cho ñeán haõy ñình chæ taát caû haønh höõu vi, yeåm ly, khoâng öa thích, giaûi thoaùt.” Luùc aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Nay Sa-moân Cuø-ñaøm ñang truù trong röøng Laïn h, taïi thaøn h Vöông xaù, vì caùc Thanh vaên noùi phaùp nhö vaày: ‘Taát caû haøn h laø voâ thöôøng, khoân g thöôøng haèng, baát an, laø phaùp bieán dòch, khoân g nghæ ngôi... cho ñeán neân ñình chæ taát caû höõu vi, yeåm ly, khoân g öa thích, giaûi thoaùt.’ Ta seõ ñeán ñoù laøm nhieãu loaïn.” Lieàn hoùa ra moät thieáu nieân ñi ñeán choã Phaät, ñöùng tröôùc Phaät maø noùi keä:

Maïng soáng troâi ngaøy ñeâm, Khoâng luùc naøo cuøng taän.17

15.

Paøli, S. 4.10. AØyu (2). Bieät dòch, N0100(24).

16. Toâ töùc

. Paøli: assaøsaka, coù hôi thôû ñieàu hoøa, an taâm.

17.

Paøli: naøcca yanti aho rattaø jìvitaö nuøparujjhati, ngaøy ñeâm khoâng ñi qua, maïng

Maïng soáng ñeán roài ñi,

Gioáng nhö baùnh xe laên.

Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘Ñoù laø aùc ma muoán laøm nhieãu loaïn.’

Lieàn noùi keä:

Ngaøy ñeâm luoân ñoåi dôøi,

Maïng cuõng theo ñoù giaûm.
Maïng ngöôøi taïm tieâu maát,
Gioáng nhö doøng nöôùc nhoû.
Ta bieát ngöôi aùc ma,
Haõy töï tieâu maát ñi.
Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát.
M
KINH 1086. MA TROÙI18
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, ban ñeâm, Theá Toân daäy ñi kinh haønh. Ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo phoøng ngoài ngay thaúng, chuyeân taâm coät nieäm. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, taïi thaønh Vöông xaù. Ban ñeâm Theá Toân daäy ñi kinh haønh. Ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo phoøng ngoài ngay thaúng, chuyeân taâm coät nieäm thieàn tö. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn hoùa ra moät thieáu nieân ñöùng tröôùc Phaät noùi keä: Taâm ta ôû giöõa khoâng, Caàm daây daøi buoâng xuoáng.19 Nhaèm muoán troùi Sa-moân, Khieán ngöôi khoâng thoaùt ñöôïc.

soáng khoâng giaûm thieåu.
18.
Paøli, S. 4.15. Maønasa. Bieät dòch, N0100(25).
19.
Paøli: antalikkhacaro paøso, yoyaö carati maønaso, taâm yù naøy dong ruoåi, nhö sôïi daây thoøng giöõa hö khoâng.
Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä: Ta noùi, ôû theá gian, Naêm duïc, yù thöù saùu; Ñoái chuùng ñaõ lìa haún, Taát caû khoå ñaõ döùt. Ta ñaõ lìa duïc kia, Taâm yù thöùc cuõng dieät. Ba-tuaàn, Ta bieát ngöôi, Mau ñi khoûi nôi ñaây. Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát. M KINH 1087. NGUÛ NGHÆ20 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, vaøo ban ñeâm, Theá Toân daäy ñi kinh haønh. Ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo phoøng, naèm nghieâng beân phaûi, coät nieäm vaøo töôùng aùnh saùng, chaùnh nieäm, chaùnh trí, nghó töôûng ñeán thöùc. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, taïi thaønh Vöông xaù… cho ñeán nghó töôûng ñeán thöùc. Baây giôø, ta seõ ñeán ñeå gaây trôû ngaïi.’ Lieàn hoùa thaønh moät thieáu nieân ñöùng tröôùc maët Phaät maø noùi keä: Nguû sao, vì sao nguû? Ñaõ dieät, sao coøn nguû? Nhaø troáng, laøm sao nguû? Ra ñöôïc, sao laïi nguû? Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä ñaùp: Vì löôùi aùi neân nhieãm,

20. Paøli, S. 4.7. Suppati. Bieät dòch, N0100(26).

Khoâng aùi, ai keùo ñi? Dieät taát caû höõu dö, Chæ Phaät ñöôïc nguû yeân. Ngöôi aùc Ma Ba-tuaàn, Noùi nhöõng gì ôû ñaây? Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.' Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát. M KINH 1088. KINH HAØNH21 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø vaøo ban ñeâm, trôøi möa buïi, coù tia chôùp loùe leân. Theá Toân ra khoûi phoøng ñi kinh haønh. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh Vöông xaù. Ñeâm toái, trôøi möa buïi, tia chôùp loùe leân, Sa-moân Cuø-ñaøm ra khoûi phoøng, ñi kinh haønh. Baáy giôø, ta seõ ñeán gaây trôû ngaïi.' Noù caàm moät khoái ñaù to, ñuøa giöõn treân hai tay, ñeán tröôùc Phaät boùp naùt thaønh buïi nhoû. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: 'AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.' Lieàn noùi keä: Duø nuùi Kyø-xaø-quaät, Tröôùc Ta, bò boùp naùt; Thì chö Phaät giaûi thoaùt, Cuõng khoâng ñoäng maûy loâng. Giaû söû trong boán bieån, Khieán taát caû nuùi non; Vaø thaân toäc phoùng daät22, Khieán naùt thaønh vi traàn, Cuõng khoâng laøm lay ñoäng, Moät sôïi toùc Nhö Lai.

21.

Paøli, S. 4. 11. Paøsaøòa. Bieät dòch, N0100(27).

22.

Ñaây chæ quyeán thuoäc cuûa A-tu-la.

Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.' Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát. M KINH 1089. ÑAÏI LONG23 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, ban ñeâm, Theá Toân daäy ñi kinh haønh, cho ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo phoøng, thaân ngoài ngay thaúng, coät nieäm ôû tröôùc. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh Vöông xaù, ban ñeâm Theá Toân daäy ñi kinh haønh cho ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo phoøng, thaân ngoài ngay thaúng, coät nieäm ôû tröôùc. Baây giôø, ta seõ ñeán ñeå gaây trôû ngaïi.' Lieàn hoùa thaønh moät con roàng to24 quaán Phaät baûy voøng, caát ñaàu ñeán treân ñaûnh Phaät, thaân nhö chieác thuyeàn to, ñaàu nhö caùi buoàm lôùn, maét ñoû nhö loø ñoàng, löôõi nhö ñieän chôùp, hôi thôû döõ doäi nhö tieáng saám. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: 'AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.' Lieàn noùi keä: Gioáng nhö ngoâi nhaø troáng, Taâm Maâu-ni roãng laëng; Chuyeån xoay ôû trong ñoù, Thaân Phaät cuõng nhö vaäy. Voâ löôïng roàng hung aùc, Ruoài, muoãi, reäp, coân truøng; Tuï laïi aên thaân kia, Cuõng khoâng ñoäng loâng toùc. Duø phaù naùt hö khoâng, Nghieâng uùp caû ñaïi ñòa; Taát caû loaøi chuùng sanh, Ñeàu ñeán gaây kinh sôï. Göôm, maâu, ñao, teân beùn, Cuõng ñeán haïi thaân Phaät;

23.

Paøli, S. 4.6. Sappa (Raén). Bieät dòch, N0100(28).

24. Haùn: ñaïi long

. Paøli: mahanta sapparaøjaø, ñaïi xaø vöông.

Moïi baïo haïi nhö vaäy, Cuõng khoâng toån maûy loâng. Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy lo buoàn lieàn bieán maát. M KINH 1090. NGUÛ YEÂN25 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong thaát ñaù, nuùi Tyø-baø-la trong röøng Thaát dieäp thoï26, thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, ban ñeâm, Theá Toân daäy, nôi ñaát troáng hoaëc ngoài, hoaëc ñi kinh haønh ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo thaát, naèm yeân nghæ, nghieâng hoâng beân phaûi saùt ñaát, hai chaân choàng leân nhau, coät nieäm vaøo töôùng aùnh saùng, chaùnh nieäm, chaùnh trí, nghó töôûng ñeán thöùc. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong thaát ñaù, nuùi Tyø-baø-la trong röøng Thaát dieäp thoï, thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, ban ñeâm, Theá Toân daäy, nôi ñaát troáng, hoaëc ngoài, hoaëc ñi kinh haønh ñeán cuoái ñeâm, röûa chaân, vaøo thaát, naèm yeân nghæ, nghieâng hoâng beân phaûi saùt ñaát, hai chaân choàng leân nhau, coät nieäm vaøo töôùng aùnh saùng, chaùnh nieäm, chaùnh trí, nghó töôûng ñeán thöùc. Baây giôø, ta seõ ñeán gaây trôû ngaïi.’ Ma Ba-tuaàn hoùa ra moät thieáu nieân ñeán ñöùng tröôùc Phaät, maø noùi keä: Nhaân vì ta neân ngu? Hay laø vì ñôøi sau? Coù nhieàu tieàn, cuûa baùu? Côù sao choïn ôû röøng? Moät mình khoâng beø baïn, Maø meâ ñaém nguû nghæ? Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu

25. Paøli, S. 4.13. Sakalika. Bieät dòch, N0100(29). 26. Vöông xaù thaønh Tyø-baø-la sôn Thaát dieäp thoï laâm thaïch thaát . Ñaây chæ hang treân söôøn nuùi Vebhaøra, thaønh Raøjagaha. Nhöng baûn Sattapaòòiguhaø, Paøli: öôøn Nai, trong röøng Maddakucchismiö Migadaøye, v Maddakucchi.

loaïn.’ Lieàn noùi keä:
Khoâng nhaân ngöôi neân nguû,
Khoâng phaûi vì ñôøi sau,
Cuõng khoâng nhieàu tieàn cuûa,
Chæ gom baùu voâ öu.
Vì thöông xoùt theá gian,
Neân naèm nghieâng hoâng phaûi,
Thöùc cuõng khoâng nghi hoaëc
Nguû cuõng khoâng sôï haõi.
Hoaëc ngaøy, hoaëc laïi ñeâm,
Khoâng taêng cuõng khoâng giaûm.
Vì thöông chuùng sanh nguû,
Neân khoâng coù toån giaûm.
Duø duøng traêm muõi nhoïn,
Xuyeân thaân, luoân khuaáy ñoäng,
Vaãn ñöôïc nguû an oån,
Vì lìa göôm beân trong.

Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Lieàn hoå theïn, lo buoàn bieán maát.

M

KINH 1091. CUØ-ÑEÀ-CA27

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû nôi thaát ñaù, nuùi Tyø-baø-la trong röøng Thaát dieäp thoï28, thaønh Vöông xaù. Baáy giôø, coù Toân giaû Cuø-ñeà-ca29 cuõng ôû thaønh Vöông xaù, trong hang Ñaù ñen beân söôøn nuùi Tieân nhaân30, moät mình tö duy, tu haïnh khoâng phoùng daät, töï ñöôïc nhieàu lôïi ích, töï chöùng ngoä taâm giaûi thoaùt nhaát thôøi31, nhieàu laàn bò thoaùi chuyeån. Laàn thöù nhaát,

27. Paøli, S.4.23. Godhika. Bieät dòch, N0100(30). 28. Xem cht. 26, kinh1090. 29. Cuø-ñeà-ca . Paøli: Godhika. 30. Tieân nhaân sôn traéc Haéc thaïch thaát . Paøli: Isigili-passa, Kaøôasilaø. 31. Haùn: thôøi thoï yù giaûi thoaùt ; töùc, thôøi giaûi thoaùt hay thôøi aùi taâm giaûi thoaùt, tröôøng hôïp A-la-haùn chöùng taâm giaûi thoaùt tuøy thuoäc hoaøn caûnh; khi nghòch duyeân, coù theå bò thoaùi thaát. Xem, Caâu-xaù 25, Ñaïi 29, tr.129a 19, 130b 16 Paøli: saømaøyikaö ceto-vimuttiö.

thöù hai, ba, boán, naêm, saùu, trôû ñi, trôû laïi; sau khi töï thaân taùc chöùng taâm giaûi thoaùt nhaát thôøi, chaúng bao laâu laïi thoaùi chuyeån. Toân giaû Cuø-ñeà-ca töï nghó: ‘Moät mình ta ôû choã vaéng tö duy, haønh khoâng phoùng daät, tinh taán tu taäp ñeå töï ñöôïc lôïi ích, khi töï thaân chöùng ngoä taâm giaûi thoaùt nhaát thôøi, maø nhieàu laàn laïi coøn thoaùi chuyeån, cho ñeán saùu laàn vaãn coøn thoaùi chuyeån laïi. Baây giôø, ta neân duøng ñao töï saùt chôù ñeå cho thoaùi chuyeån laàn thöù baûy.’ Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû nôi thaát ñaù, nuùi Tyø-baø-la trong röøng Thaát dieäp thoï, taïi thaønh Vöông xaù, coù ñeâï töû laø Cuø-ñeà-ca cuõng ôû thaønh Vöông xaù, trong hang Ñaù ñen beân söôøn nuùi Tieân nhaân, moät mình ôû choã vaéng, chuyeân tinh tö duy, khi töï thaân taùc chöùng taâm giaûi thoaùt nhaát thôøi, qua saùu laàn thoaùi chuyeån. OÂng töï nghó: ‘Ta ñaõ qua saùu laàn phaûn thoaùi môùi trôû laïi ñöôïc, chôù ñeå cho thoaùi chuyeån laàn thöù baûy. Ta haõy duøng ñao töï saùt chôù ñeå cho thoaùi chuyeån laàn thöù baûy.’ Neáu Tyø-kheo kia duøng ñao töï saùt, ta chôù ñeå töï saùt, maø ra khoûi caûnh giôùi cuûa ta. Baây giôø ta neân ñeán baûo Ñaïi Sö oâng aáy.” Baáy giôø, Ma Ba-tuaàn caàm ñaøn tyø baø baèng löu ly, ñeán choã Theá Toân, vöøa khaûy ñaøn vöøa noùi keä: Ñaïi trí ñaïi phöông tieän, Töï taïi thaàn löïc lôùn, Ñöôïc ñeä töû saùng choùi, Maø nay muoán cheát ñi. Ñaïi Maâu-ni neân ngaên, Chôù ñeå oâng töï saùt. Sao ñeå ñeä töû Phaät, Theo hoïc Chaùnh phaùp luaät, Hoïc nhöng khoâng chöùng ñaéc, Chæ muoán cheát cho xong? Ma Ba-tuaàn noùi keä, Theá Toân noùi keä ñaùp: Ba-tuaàn, gioáng phoùng daät, Vì vieäc mình neân ñeán, Baäc ñaõ ñöôïc kieân coá, Thöôøng truï dieäu thieàn ñònh.

Ngaøy ñeâm chuyeân tinh taán,
Khoâng nghó ñeán taùnh maïng,
Thaày ba coõi ñaùng sôï,

Ñoaïn tröø aùi duïc kia.
Ñaõ chieát phuïc quaân ma,
Cuø-ñeà Baùt-nieát-baøn.
Taâm Ba-tuaàn buoàn lo,
Tyø baø rôi xuoáng ñaát.
Loøng oâm aáp öu saàu,
Lieàn bieán maát khoâng hieän.
Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
“Caùc oâng haõy cuøng Ta ñeán hang Ñaù ñen beân söôøn nuùi Tieân nhaân, xem Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca duøng ñao töï saùt.”
Theá Toân cuøng caùc Tyø-kheo ñeán hang Ñaù ñen beân söôøn nuùi Tieân nhaân, thaáy Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca ñaõ töï saùt naèm treân ñaát, baûo caùc Tyø-kheo:
“Caùc oâng coù thaáy Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca töï saùt, thaân theå naèm treân ñaát khoâng?”
Caùc Tyø-kheo baïch Phaät:
“Thöa vaâng Theá Toân, ñaõ thaáy.”
Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
“Caùc oâng coù thaáy chung quanh thaân theå Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca boác khoùi ñen ñaày khaép boán phía khoâng?”
Caùc Tyø-kheo baïch Phaät:
“Baïch Theá Toân, ñaõ thaáy.”
Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
“Ñoù laø aùc Ma Ba-tuaàn ôû beân thaân thieän nam Cuø-ñeà-ca, ñang quanh quaån tìm thaàn thöùc; nhöng Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca vôùi taâm voâ truï32 maø caàm ñao töï saùt!”
Baáy giôø, Theá Toân vì Tyø-kheo Cuø-ñeà-ca thoï kyù laàn ñaàu tieân.
Luùc aáy, Ma Ba-tuaàn noùi keä:
Treân döôùi cuøng caùc phöông,
32. Haùn: baát truï taâm . Paøli: appatiæææhitena vióóaøòena, baèng thöùc voâ truï (khoâng truï xöù).

Tìm khaép thaàn thöùc kia,
Ñeàu khoâng thaáy nôi naøy,
Cuø-ñeà-ca ñeå ñaâu?
Baáy giôø, Theá Toân laïi noùi keä:
Baäc kieân coá nhö vaäy,
Khoâng theå tìm ôû ñaâu.
Nhoå saïch goác aân aùi,
Cuø-ñeà Baùt-nieát-baøn.

Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

M

KINH 1092. MA NÖÕ33

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû döôùi goác caây Boà-ñeà, taïi laøng Uaát-beà-la beân bôø soâng Ni-lieân-thieàn, thaønh ñaïo chöa bao laâu. Baáy giôø, Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû döôùi goác caây Boà-ñeà, taïi laøng Uaát-beà-la beân bôø soâng Ni-lieân-thieàn, thaønh ñaïo chöa bao laâu. Ta seõ ñeán ñoù laøm chöôùng ngaïi.'

Ma Ba-tuaàn hoùa ra moät thieáu nieân ñeán tröôùc Phaät maø noùi keä:

Moät mình vaøo choã vaéng,
Thieàn tö, tónh tö duy,
Ñaõ boû nöôùc, taøi baûo,
ÔÛ ñaây caàu lôïi gì?
Neáu caàu lôïi xoùm laøng,
Sao khoâng gaàn guõi ngöôøi?
Ñaõ khoâng gaàn guõi ngöôøi,
Roát cuoäc ñöôïc gì naøo?

Theá Toân töï nghó: 'Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.' Lieàn noùi keä:

Ñaõ ñöôïc taøi lôïi nhieàu,

33. Paøli, S.4.24. Sattavassa; S.4.25. Dhìtaro. Bieät dòch, N0100(31).

Tri tuùc, an tòch dieät,
Ñieàu phuïc boïn quaân ma,
Khoâng ñaém vaøo saéc duïc.
Moät mình rieâng thieàn tö,
Neám vò thieàn dieäu laïc,
Cho neân khoâng cuøng ngöôøi,
Quanh quaån gaàn guõi nhau.

Ma laïi noùi keä:

Cuø-ñaøm neáu töï bieát,
Ñöôøng Nieát-baøn an oån,
Rieâng mình laïc voâ vi,
Taïi sao göôïng daïy ngöôøi?

Phaät laïi noùi keïâ ñaùp:

Chaúng phaûi choã ma caám,
Laïi hoûi qua bôø kia,
Thì Ta ñaùp chaân chaùnh,

Khieán ngöôøi ñaéc Nieát-baøn.
Kòp thôøi khoâng phoùng daät,
Töï taïi khoâng theo ma.
Ma laïi noùi keä:
Coù ñaù nhö môõ ñaëc,
Chim choùc muoán laïi aên,
Cuoái cuøng khoâng ñöôïc vò,
Tröôït moû trôû veà khoâng.
Nay ta cuõng nhö chuùng
Luoáng nhoïc veà Thieân cung.
Ma noùi vaäy xong, trong loøng caûm thaáy lo buoàn, taâm boãng bieán ñoåi, hoái haän, cuùi ñaàu saùt ñaát, duøng ngoùn tay veõ leân ñaát34.
Ma coù ba ngöôøi con gaùi: Ngöôøi thöù nhaát teân laø AÙi Duïc, ngöôøi thöù hai teân laø AÙi Nieäm, ngöôøi thöù ba teân laø AÙi Laïc35 ñi ñeán choã Ma Ba-
34.
Paøli: kaææhena bhuømiö vilikhanto, duøng que vaïch leân ñaát.
35. AÙi Laïc
, AÙi Nieäm , AÙi Duïc . Paøli: Taòhaø (khaùt aùi), Rati (khoâng laïc), Raøga (tham duïc).
tuaàn noùi keä: Cha ñang lo buoàn gì? Con ngöôøi ñaùng gì lo, Con duøng daây aùi troùi Troùi chuùng nhö ñieàu voi Loâi ñem ñeán tröôùc cha, Tuøy yù cha sai khieán. Ma ñaùp laïi con gaùi: Khi ñaõ lìa aân aùi, Khoâng duïc naøo loâi ñöôïc Ñaõ ra khoûi caûnh ma Cho neân ta lo buoàn. Baáy giôø, ba con gaùi ma töø thaân phoùng ra aùnh saùng loùe leân nhö nhöõng tia chôùp trong maây, ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân baïch Phaät: “Nay con trôû veà döôùi chaân Theá Toân, ñeå giuùp ñôõ haàu haï, xin Ngaøi sai khieán.” Baáy giôø, Theá Toân khoâng ngoù ngaøng ñeán. Bieát Nhö Lai ñaõ lìa aùi duïc, taâm thieän giaûi thoaùt. Hai ba phen noùi nhö vaäy, sau ñoù ba gaùi ma töï baûo vôùi nhau raèng: “Ñaøn oâng coù nhöõng loaïi aùi duïc tuøy theo hình töôùng. Baây giôø chuùng ta moãi ngöôøi seõ bieán hoùa ra nhöõng loaïi naøy, thaønh traêm thöù saéc cuûa ñoàng nöõ, traêm thöù saéc cuûa thieáu nöõ môùi laáy choàng, traêm thöù saéc cuûa phuï nöõ chöa sanh, traêm thöù saéc cuûa phuï nöõ ñaõ sanh, traêm thöù saéc cuûa phuï nöõ trung nieân, traêm thöù saéc cuûa phuï nöõ ñöùng tuoåi. Hoùa ra nhöõng loaïi hình nhö vaäy roài, chuùng ta ñi ñeán Sa-moân Cuø-ñaøm noùi raèng: ‘Hoâm nay taát caû ñeàu veà döôùi chaân Theá Toân, hieán daâng cho Ngaøi sai söû.’” Baøn baïc vôùi nhau xong, chuùng lieàn bieán hoùa thaønh nhöõng loaïi nhö ñaõ noùi treân, ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, boïn chuùng con hoâm nay veà döôùi chaân Theá Toân, hieán daâng cho Ngaøi sai söû.” Baáy giôø, Theá Toân cuõng khoâng heà ñeå yù ñeán. “Phaùp cuûa Nhö Lai laø lìa caùc aùi duïc.” Phaät laëp laïi nhö vaäy ba laàn.

Baáy giôø, ba ma nöõ laïi baûo vôùi nhau: “Neáu ñaøn oâng chöa lìa duïc troâng thaáy caùc hình theå tuyeät dieäu cuûa chuùng ta, taâm seõ bò meâ loaïn, duïc khí doàn neùn boác leân, loàng ngöïc muoán vôõ, maùu noùng ñoû böøng treân maët. Nhöng hieän Sa- moân Cuø-ñaøm khoâng heà ñeå yù ñeán chuùng ta, neân bieát Nhö Lai ñaõ lìa duïc, giaûi thoaùt, ñöôïc thieän giaûi thoaùt töôûng. Baây giôø chuùng ta moãi ngöôøi neân noùi keä ñeå caät vaán.”

Ba ma nöõ trôû laïi tröôùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng lui qua moät beân. Thieân nöõ AÙi Duïc lieàn noùi keä:

Moät mình vaøo choã vaéng,
Thieàn tö, tónh tö duy,
Ñaõ boû nöôùc, taøi baûo,
ÔÛ ñaây laïi caàu gì?
Neáu caàu lôïi xoùm laøng,
Sao khoâng gaàn guõi ngöôøi?
Ñaõ khoâng gaàn guõi ngöôøi,
Roát cuoäc ñöôïc gì naøo?
Theá Toân noùi keä ñaùp:
Ñaõ ñöôïc taøi lôïi nhieàu,
Tri tuùc, an tòch dieät,
Ñieàu phuïc boïn quaân ma,
Khoâng ñaém vaøo saéc duïc.
Moät mình rieâng thieàn tö,
Neám vò thieàn dieäu laïc.
Cho neân khoâng cuøng ngöôøi,
Quanh quaån gaàn guõi nhau.
Thieân nöõ AÙi Nieäm noùi keä:
Tu nhieàu thieàn dieäu gì,
Ñeå thoaùt doøng nguõ duïc?
Laïi nhôø phöông tieän naøo,
Vöôït qua bieån thöù saùu?
Ñoái caùc duïc saâu roäng,
Laøm sao tu dieäu thieàn,
Ñeå qua ñöôïc bôø kia,
Maø khoâng bò aùi giöõ?
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Thaân ñöôïc laïc döøng nghæ,
Taâm ñöôïc kheùo giaûi thoaùt,
Voâ vi, khoâng taïo taùc,
Chaùnh nieäm khoâng dao ñoäng.

Bieát roõ taát caû phaùp,
Khoâng khôûi caùc loaïn giaùc,
AÙi, nhueá, thuøy mieân, phuù,
Taát caû ñeàu ñaõ lìa.
Tu taäp nhieàu nhö vaäy,
Thoaùt khoûi ñöôïc naêm duïc,
Nhö ñoåi bieån thöù saùu,
Taát qua ñöôïc bôø kia.
Tu taäp thieàn nhö vaäy,
Ñoái caùc duïc saâu roäng,
Ñeàu qua ñöôïc bôø kia,
Khoâng bò chuùng giöõ laïi.
Khi aáy, Thieân nöõ AÙi Laïc laïi noùi keä:
Ñaõ ñoaïn tröø saân aùi,
Chaát chöùa duïc saâu daøy,
Ngöôøi nhieàu ñôøi tònh tín,
Vöôït qua ñöôïc bieån duïc.
Môû ra trí tueä saùng,
Vöôït qua caûnh töû ma.
Baáy giôø, Theá Toân noùi keä ñaùp:
Ñaïi phöông tieän, roäng ñoä,
Vaøo Phaùp luaät Nhö Lai,
Nhöõng ngöôøi naøy ñaõ ñoä,
Ngöôøi trí coøn lo gì?
Baáy giôø, chí nguyeän cuûa ba Thieân nöõ chöa ñöôïc thoûa maõn, trôû laïi choã Ma Ba-tuaàn, cha cuûa chuùng. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn vöøa troâng thaáy caùc con gaùi ñeán, lieàn noùi keä treâu hoï:
Caùc con, naøy ba ñöùa,
Töï khoe mình kham naêng,
Toaøn thaân phoùng löûa saùng,
Nhö laèn chôùp trong maây.
Ñeán choã Ñaïi Tinh Taán,
Moãi ngöôøi phoâ saéc ñeïp.
Ngöôïc laïi ñeàu bò phaù,
Nhö gioù luøa boâng goøn.
Duøng ngoùn tay phaù nuùi,
Duøng raêng caén hoøn saét,
Hay muoán duøng toùc, tô,
Di chuyeån hoøn nuùi lôùn?

Nhöõng ngöôøi thoaùt hoøa hôïp,
Maø mong loaïn taâm kia.
Muoán buoäc dính chaân gioù,
Khieán traêng rôi giöõa khoâng,
Duøng tay khuaáy bieån lôùn,
Haø hôi ñoäng nuùi tuyeát.
Ñaõ giaûi thoaùt hoøa hôïp,
Deã laøm gì dao ñoäng.
ÔÛ giöõa bieån saâu roäng,
Maø tìm ñaát ñaët chaân,
Nhö Lai ñoái taát caû,
Hoøa hôïp taát giaûi thoaùt,
Trong bieån lôùn Chaùnh giaùc,
Tìm dao ñoäng cuõng vaäy.
Ma Ba-tuaàn treâu ba coâ con gaùi roài bieán maát.
M
KINH 1093. TÒNH BAÁT TÒNH36 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät môùi thaønh ñaïo, ôû döôùi caây Boà-ñeà lôùn beân bôø soâng Ni-lieàn-thieàn, taïi xöù Uaát-beà-la. Thieân ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Samoân Cuø-ñaøm môùi thaønh ñaïo, ñang ôû döôùi boùng caây Boà-ñeà, beân bôø soâng Ni-lieàn-thieàn, xöù Uaát-beà-la. Nay ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Töùc thì töï bieán thaân mình thaønh traêm thöù saéc tònh vaø baát tònh, ñeán choã Phaät. Töø xa, Ñöùc Phaät troâng thaáy moät traêm thöù saéc tònh vaø baát tònh cuûa Ma Ba-tuaàn lieàn töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn bieán traêm thöù saéc tònh vaø baát tònh laø muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä: Maõi maõi trong sanh töû, Laøm saéc tònh baát tònh, Vì sao ngöôi laøm vaäy? Khoâng vöôït khoå, bôø kia. Neáu thaân, mieäng vaø yù, Khoâng laøm chöôùng ngaïi ngöôøi, Khoâng bò ma sai söû, Khoâng bò ma khoáng cheá. Bieát ma aùc nhö vaäy, Ma lieàn töï bieán maát. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M KINH 1094. KHOÅ HAØNH37 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät môùi thaønh ñaïo, ôû döôùi caây Boà-ñeà lôùn, beân bôø soâng Ni-lieàn-thieàn, taïi xöù Uaát-beà-la. Baáy giôø, Theá Toân moät mình ôû choã yeân tónh, chuyeân taâm thieàn ñònh tö duy, töï nghó nhö vaày: ‘Nay Ta

36.

Paøli, S.4.2. Naøga; 4.3. Subha. Bieät dòch, N0100(32).

37. Quoác Dòch, phaåm 2.

Paøli, S. 4. 1. 1. Tapokammaóca.

kheùo giaûi thoaùt khoå haïnh38. Laønh thay! Nay Ta kheùo giaûi thoaùt khoå haïnh. Tröôùc kia tu chaùnh nguyeän, ngaøy nay ñaõ ñöôïc quaû Voâ thöôïng
Boà-ñeà.’

Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm môùi thaønh Chaùnh giaùc ñang ôû döôùi caây Boà-ñeà, taïi xöù Uaát-beà-la beân bôø soâng Ni-lieànthieàn. Nay ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi’. Lieàn bieán thaønh moät thieáu nieân ñeán tröôùc Phaät maø noùi keä:

Choã tu ñaïi khoå haïnh,
Thöôøng khieán ñöôïc thanh tònh,
Nay ngöôïc laïi, vaát boû,
ÔÛ ñaây tìm nhöõng gì?
Muoán caàu tònh ôû ñaây,
Tònh cuõng khoâng theå ñöôïc.

Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä:

Bieát caùc tu khoå haïnh,
Thaûy ñeàu khoâng coù nghóa,
Hoaøn toaøn khoâng ñöôïc ích,
Nhö cung chæ coù tieáng39.
Giôùi, ñònh, vaên, tueä, ñaïo,
Ta ñeàu ñaõ tu taäp,
Ñöôïc thanh tònh baäc nhaát,
Tònh naøy khoâng gì hôn.

Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát.

M

KINH 1095. KHAÁT THÖÏC40

Toâi nghe nhö vaày:

Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi laøng Sa-la cuûa Baø-la-moân41. Baáy giôø,

38. Khoå haønh.

Paøli: dukkhaørakaørikaøya, ñaây chæ saùu naêm khoå haïnh cuûa Phaät.

39.

Paøli: nhö baùnh laùi cuûa chieác thuyeàn treân caïn.

40.

Paøli, S.4.18. Piòña.

41. Sa-la Baø-la-moân tuï laïc

. Paøli: Paócasaølaøyaö braøhmaòagaøme.

saùng sôùm Theá Toân ñaép y, oâm baùt, vaøo laøng Sa-la khaát thöïc.

Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Nay Sa-moân Cuø-ñaøm saùng sôùm ñaép y, oâm baùt, vaøo laøng Sa-la khaát thöïc. Baây giôø ta neân ñeán tröôùc, vaøo nhaø hoï, noùi vôùi nhöõng gia chuû Baø-la-moân tín taâm, ñeå cho Sa-moân Cuøñaøm oâm baùt troáng ra veà.” Luùc aáy, Ma Ba-tuaàn chaïy theo sau Phaät keâu:

“Sa-moân! Sa-moân! Khoâng ñöôïc thöùc aên sao?”

Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm naõo loaïn.’
Lieàn noùi keä:
Ngöôi ñoái vôùi Nhö Lai,
Môùi phaïm voâ löôïng toäi,
Ngöôi baûo raèng Nhö Lai,
Chòu moïi khoå naõo ö?
Khi aáy, Ma Ba-tuaàn noùi: “Cuø-ñaøm haõy trôû laïi laøng xoùm. Toâi seõ khieán cho Ngaøi ñöôïc khaát thöïc.”
Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keïâ:
Duø thaät khoâng coù gì,
Vaãn an laïc töï soáng.
Nhö trôøi Quang aâm kia,
Hyû laïc laø thöùc aên.
Duø thaät khoâng coù gì,
Vaãn an laïc töï soáng.
Hyû laïc laø thöùc aên.
Khoâng nöông vaøo coù thaân.
Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’
Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát.
M
KINH 1096. SÔÏI DAÂY42
Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû truù xöù cuûa caùc Tieân nhaân, nöôùc Ba-la-naïi.
Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
“Ta ñaõ giaûi thoaùt daây troùi buoäc trôøi, ngöôøi. Caùc oâng laïi cuõng ñaõ
42. Paøli, S.4.4-5 Paøsa.

giaûi thoaùt daây troùi buoäc trôøi, ngöôøi. Caùc oâng neân ñi vaøo nhaân gian, ñi qua nhieàu choã, lôïi ích nhieàu nôi, an laïc cho trôøi, ngöôøi. Khoâng caàn baïn ñoàng haønh, moãi ngöôøi töï ñi43. Baây giôø, Ta cuõng du haønh trong nhaân gian, ñeán truù xöù Uaát-beà-la.” Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong vöôøn Loäc daõ truù xöù cuûa Tieân nhaân, taïi nöôùc Ba-la-naïi, vì caùc Thanh vaên maø noùi nhö vaày: ‘Ta ñaõ giaûi thoaùt daây raøng buoäc trôøi, ngöôøi. Caùc oâng laïi cuõng ñaõ… Caùc oâng, rieâng moãi ngöôøi ñi vaøo nhaân gian giaùo hoùa,… cho ñeán Ta cuõng du haønh trong nhaân gian, ñeán truù xöù Uaát-beà-la.’ Baáy giôø ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.” Lieàn bieán thaønh moät thieáu nieân ñöùng tröôùc Phaät maø noùi keä:

Khoâng thoaùt, nghó töôûng thoaùt, Töï hoâ giaûi thoaùt roài; Laïi buoäc theâm caøng chaët, Nay ta quyeát khoâng tha. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä: Ta thoaùt taát caû roài, Moïi troùi buoäc trôøi, ngöôøi. Ñaõ bieát ngöôi Ba-tuaàn, Haõy töï dieät, maát ñi. Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï

nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M KINH 1097. THUYEÁT PHAÙP44 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi nhaø Thaïch Chuû45 doøng hoï Thích, trong laøng hoï Thích. Baáy giôø, trong laøng Thaïch Chuû hoï Thích coù nhieàu ngöôøi cheát vì beänh dòch. Daân chuùng moïi nôi hoaëc nam hoaëc nöõ, töø boán phöông ñeàu thoï trì tam quy. Nhöõng beänh nhaân nam nöõ hoaëc lôùn hoaëc nhoû naøy ñeàu laø nhöõng ngöôøi nhaân ñeán töï xöng teân hoï: ‘Chuùng con

43.

Sf. Mv.i., vin.i - 21.

44.

Paøli, S.4.14. Patiruøpa.

45. Thaïch Chuû

. Paøli: Kosalesu Ekasaølaøyaö braøhmaòagaøme.

teân… xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng.’ Caû thoân caû aáp ñeàu nhö vaäy. Baáy giôø, Theá Toân vì haøng Thanh vaên maø aân caàn thuyeát phaùp. Luùc aáy nhöõng ngöôøi coù tín taâm quy y Tam baûo ñeàu ñöôïc sanh vaøo trong coõi trôøi, hay ngöôøi. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Samoân Cuø-ñaøm ñang ôû trong nhaø Thaïch Chuû hoï Thích trong laøng hoï Thích, aân caàn thuyeát phaùp cho boán chuùng. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Lieàn bieán thaønh moät thieáu nieân ñeán ñöùng tröôùc Phaät noùi keä: Vì sao sieâng thuyeát phaùp, Giaùo hoùa cho moïi ngöôøi? Traùi nghòch, khoâng traùi nghòch, Khoâng khoûi bò xua ñuoåi. Vì coøn bò raøng buoäc, Neân vì hoï thuyeát phaùp46. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä: Daï-xoa ngöôi neân bieát, Chuùng sanh sanh taäp quaàn, Nhöõng ngöôøi coù trí tueä, Ai maø khoâng thöông xoùt? Vì coù loøng thöông xoùt, Khoâng theå khoâng giaùo hoùa, Thöông xoùt moïi chuùng sanh, Leõ töï nhieân nhö vaäy47. Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M 46. Paøli: netaö tava patiruøpaö, yad aóóam anusaøssasi, anurodhavirodhesu, maø sajjittho tad aøcaran ti, “Thaät khoâng thích hôïp ñeå Ngaøi giaùo hoùa ngöôøi khaùc. Chôù ñi giöõa nhöõng ngöôøi taùn thaønh vaø nhöõng ngöôøi choáng ñoái.” 47. Paøli: hitaønukampì sambuddho, yad aóóam anusaøssati; anurodha-virodhehi vippamutto Tathaøgato ti, Ñaáng Chaùnh Giaùc giaùo hoùa moïi ngöôøi do loøng thöông töôûng, laân maãn. Nhö Lai ñaõ giaûi thoaùt ngoaøi nhöõng taùn thaønh vaø choáng ñoái.

KINH 1098. LAØM VUA48 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi nhaø Thaïch Chuû doøng hoï Thích, trong laøng hoï Thích. Baáy giôø, Theá Toân moät mình ôû choã yeân tónh, thieàn ñònh tö duy, töï nghó: “Coù theå naøo laøm vua maø khoâng saùt sanh, khoâng khieán ngöôøi saùt sanh, moät möïc thi haønh chaùnh phaùp maø khoâng thi haønh phi phaùp chaêng?” Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong nhaø Thaïch Chuû hoï Thích, trong laøng hoï Thích, moät mình ôû choã yeân tónh, thieàn ñònh tö duy, töï nghó: ‘Coù theå naøo laøm vua maø khoâng saùt sanh, khoâng khieán ngöôøi saùt sanh, moät möïc thi haønh chaùnh

phaùp maø khoâng thi haønh phi phaùp chaêng?’ Baây giôø, ta haõy neân ñeán ñoù vì hoï maø noùi phaùp.” Lieàn bieán thaønh moät thieáu nieân ñeán ñöùng tröôùc Phaät noùi raèng: “Nhö vaäy, Theá Toân! Nhö vaäy, Thieän Theä! Coù theå ñöôïc laøm vua khoâng saùt sanh, khoâng khieán ngöôøi saùt sanh, moät möïc thi haønh chaùnh phaùp, khoâng thi haønh phi phaùp. Theá Toân nay haõy laøm vua! Thieän Theä nay haõy laøm vua! Coù theå seõ ñöôïc nhö yù.” Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Neân noùi vôùi ma raèng: “Ma Ba-tuaàn, vì sao ngöôi noùi: ‘Theá Toân nay haõy laøm vua! Thieän Theä nay haõy laøm vua! Coù theå seõ ñöôïc nhö yù?’” Ma baïch Phaät: “Chính toâi nghe töø Phaät noùi nhö vaày: ‘Neáu boán Nhö yù tuùc ñöôïc tu taäp, tu taäp nhieàu roài, muoán khieán cho nuùi Tuyeát chuùa bieán ra vaøng roøng töùc thì laøm ñöôïc, khoâng khaùc.’ Nay, Theá Toân ñaõ coù töù nhö yù tuùc, tu taäp, tu taäp nhieàu, coù theå khieán cho nuùi Tuyeát chuùa bieán ra vaøng roøng nhö yù, khoâng khaùc. Cho neân toâi baïch: ‘Theá Toân haõy laøm vua! Thieän Theä haõy laøm vua! Coù theå seõ ñöôïc nhö yù.’” Phaät baûo Ba-tuaàn: “Ta khoâng coù taâm muoán laøm vua. Vì sao phaûi laøm? Ta cuõng khoâng coù taâm muoán nuùi Tuyeát chuùa bieán ra vaøng roøng. Taïi sao phaûi

48. Paøli, S.4.20. Rajja.

bieán?” Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä: Duø thaät coù vaøng roøng, Gioáng nhö nuùi Tuyeát chuùa, Moät ngöôøi ñöôïc vaøng naøy, Cuõng coøn khoâng bieát ñuû. Cho neân ngöôøi trí tueä, Vaøng ñaù coi nhö nhau. Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M KINH 1099. SOÁ ÑOÂNG49 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi nhaø Thaïch Chuû doøng hoï Thích, trong laøng hoï Thích. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo tuï taäp ôû nhaø cuùng döôøng ñeå may y. Luùc ñoù, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû taïi nhaø Thaïch Chuû doøng hoï Thích, trong laøng hoï Thích, coù soá ñoâng Tyø- kheo tuï taäp ôû nhaø cuùng döôøng ñeå may y. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.” Lieàn bieán thaønh moät thanh nieân Baø-la-moân, quaán buùi toùc to, maëc aùo da thuù, tay caàm gaäy cong, ñeán nhaø cuùng döôøng50, ñöùng im laëng tröôùc chuùng Tyø-kheo, trong giaây laùt noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc oâng tuoåi treû xuaát gia, da traéng, toùc ñen, tuoåi ñang luùc sung söùc neân höôûng thuï nguõ duïc, trang ñieåm töï laïc. Vì sao traùi nghòch thaân toäc, khieán hoï khoùc loùc chia lìa, chí tin, khoâng nhaø, xuaát gia hoïc ñaïo? Taïi sao laïi boû caùi laïc hieïân taïi maø ñi tìm caùi laïc phi thôøi cuûa ñôøi khaùc51?” Caùc Tyø-kheo noùi vôùi Baø-la-moân: “Chuùng toâi khoâng boû caùi laïc hieïân taïi maø ñi tìm caùi laïc phi thôøi cuûa ñôøi khaùc, nhöng boû caùi laïc phi thôøi ñeå thaønh töïu caùi laïc hieïân taïi?”

49.

S. 4.21. Sambahulaø.

50.

Nhaø thò giaû, hay nhaø khaùch trong tinh xaù.

51. Xem cht.55, kinh 1078.

Ma Ba-tuaàn laïi hoûi: “Theá naøo laø boû caùi laïc phi thôøi ñeå thaønh töïu caùi laïc hieïân taïi?” Tyø-kheo ñaùp: “Theá Toân ñaõ daïy: ‘Caùi laïc cuûa ñôøi khaùc thuù vò ít maø khoå nhieàu, lôïi ít maø haïi nhieàu.’ Theá Toân ñaõ noùi: ‘Caùi laïc hieïân taïi xa lìa caùc nhieät naõo, khoâng ñôïi thôøi tieát, coù theå töï thoâng ñaït, duyeân vaøo töï taâm maø giaùc tri.’ Naøy Baø-la-moân, ñoù goïi laø caùi laïc hieïân taïi.” Khi aáy Baø-la-moân aám ôù, laéc ñaàu ba laàn, choáng gaäy xuoáng ñaát roài bieán maát. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo sanh loøng sôï haõi, loâng trong ngöôøi döïng ñöùng, töï hoûi: ‘Ñoù laø haïng Baø- la-moân naøo, ñeán ñaây roài bieán maát?’ Lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät:

“Baïch Theá Toân, Tyø-kheo chuùng con ñang ôû nhaø cuùng döôøng ñeå may y, coù moät thanh nieân Baø-la-moân quaán buùi toùc to ñeán choã chuùng con noùi raèng: ‘Caùc oâng tuoåi treû xuaát gia… Noùi ñaày ñuû nhö treân cho ñeán: aám ôù, laéc ñaàu ba laàn, choáng gaäy xuoáng ñaát roài bieán maát. Chuùng con sanh loøng sôï haõi, loâng trong ngöôøi döïng ñöùng. Ñoù laø haïng Baø-la-moân naøo maø ñeán ñaây roài bieán maát?” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ñoù khoâng phaûi laø Baø-la-moân naøo, maø laø Ma Ba-tuaàn ñeán choã caùc oâng, muoán laøm nhieãu loaïn.” Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä: Phaøm sanh caùc khoå naõo, Ñeàu do nôi aùi duïc. Bieát ñôøi laø kieám nhoïn, Ngöôøi naøo öa thích duïc? Bieát theá gian höõu dö, Taát caû laø kieám nhoïn, Cho neân ngöôøi trí tueä, Phaûi luoân töï ñieàu phuïc. Tích tuï vaøng roøng nhieàu, Gioáng nhö nuùi Tuyeát chuùa, Chæ moät ngöôøi thoï duïng, YÙ coøn khoâng bieát ñuû,

Cho neân ngöôøi trí tueä, Phaûi tu bình ñaúng quaùn. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 1100. THIEÄN GIAÙC52 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi nhaø Thaïch Chuû doøng hoï Thích, trong laøng hoï Thích. Baáy giôø, coù Toân giaû Thieän Giaùc53, saùng sôùm ñaép y, oâm baùt vaøo laøng Thaïch Chuû hoï Thích khaát thöïc. Sau khi khaát thöïc trôû veà tinh xaù, caát y baùt, röûa chaân, caàm toïa cuï vaét leân vai phaûi, vaøo trong röøng ngoài döôùi moät boùng caây, nhaäp chaùnh thoï ban ngaøy, töï nghó: “Ta ñöôïc ñieàu lôïi ích! Ñaõ xuaát gia hoïc ñaïo trong Chaùnh phaùp luaät. Ta ñöôïc ñieàu lôïi ích! Ñaõ may maén gaëp Ñaïi Sö Nhö Lai Ñaúng Chaùnh Giaùc. Ta ñöôïc ñieàu lôïi ích! Ñaõ ñöôïc ôû trong ñaïi chuùng phaïm haïnh, trì giôùi ñaày ñuû, ñöùc ñoä, hieàn thieän chaân thaät. Nay ta seõ ñöôïc maïng chung moät caùch hieàn thieän. ÔÛ ñôøi vò lai cuõng ñöôïc toát laønh.” Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû nhaø Thaïch Chuû laøng hoï Thích vaø coù ñeä töû Thanh vaên teân laø Thieän Giaùc ñaép y, oâm baùt… noùi ñaày ñuû nhö treân cho ñeán seõ ñöôïc maïng chung moät caùch hieàn thieän. ÔÛ ñôøi vò lai cuõng ñöôïc toát laønh. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Lieàn hoùa thaân to lôùn, söùc löïc khoûe maïnh, ai thaáy cuõng sôï. Söùc maïnh naøy coù theå laät uùp ñaïi ñòa, ñi ñeán choã Tyø-kheo Thieän Giaùc.

Tyø-kheo Thieän Giaùc vöøa troâng thaáy thaân to lôùn, söùc löïc khoûe maïnh, lieàn sanh loøng sôï haõi, töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán choã Phaät, ñaûnh leã döôùi

chaân Phaät, ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät:

“Baïch Theá Toân, saùng sôùm con ñaép y, oâm baùt… noùi ñaày ñuû nhö treân cho ñeán seõ ñöôïc maïng chung moät caùch hieàn thieän. ÔÛ ñôøi vò lai cuõng ñöôïc toát laønh. Con thaáy coù ngöôøi thaân to lôùn, söùc löïc duõng maõnh coù theå lay ñoäng quaû ñaát, thaáy roài sanh loøng sôï haõi, sôï haõi ñeán döïng ñöùng caû loâng!”

52.

Paøli, S.4.22. Samiddhi.

53. Thieän Giaùc

. Paøli: Samiddhi.

Phaät baûo Thieän Giaùc: “Ñoù khoâng phaûi laø ngöôøi thaân to lôùn, laø Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn. OÂng haõy trôû veà nöông vaøo döôùi boùng caây tu taäp tam-muoäi nhö tröôùc, haõy taùc ñoäng ma kia, ñeå nhôø ñoù thoaùt khoå.” Khi aáy Toân giaû Thieän Giaùc lieàn trôû veà choã cuõ, saùng sôùm ñaép y, oâm baùt vaøo nhaø Thaïch Chuû, laøng hoï Thích khaát thöïc, khaát thöïc xong trôû veà tinh xaù. Noùi ñaày ñuû nhö treân,… cho ñeán seõ ñöôïc maïng chung moät caùch hieàn thieän. ÔÛ ñôøi vò lai cuõng ñöôïc toát laønh. Luùc aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Hieän taïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû nhaø Thaïch Chuû laøng hoï Thích vaø coù ñeä töû Thanh vaên teân laø Thieän Giaùc, ñaép y, oâm baùt. Noùi ñaày ñuû nhö treân,… cho ñeán seõ ñöôïc maïng chung moät caùch hieàn thieän. ÔÛ ñôøi vò lai cuõng ñöôïc toát laønh. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Laïi hoùa ra thaân to lôùn, söùc maïnh duõng maõnh, coù theå lay ñoäng quaû ñaát, ñeán ñöùng tröôùc Thieän Giaùc. Tyø-kheo Thieän Giaùc vöøa troâng thaáy ma laïi lieàn noùi keä: Ta chaùnh tín khoâng nhaø, Ñeå xuaát gia hoïc ñaïo. Nôi Phaät, voâ giaù baûo54, Chuyeân buoäc taâm chaùnh nieäm. Maëc ngöôi hoùa hình saéc, Taâm ta khoâng dao ñoäng. Bieát ngöôi laø huyeãn hoùa, Töø ñaây haõy maát ñi. Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M KINH 1101. SÖ TÖÛ55 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Loäc daõ, choã ôû cuûa caùc Tieân nhaân, taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:

54. Voâ giaù baûo

L »ù Ä_. Baûn Toáng-Nguyeân-Minh: Phaùp Taêng baûo ªk ¹¬ Ä_.

55.

Paøli, S.4.12. Sìha.

“Thanh vaên cuûa Nhö Lai roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû, noùi laø: ‘Ñaõ bieát! Ñaõ bieát!’ Vaäy, khoâng bieát Thanh vaên cuûa Nhö Lai ñaõ bieát nhöõng phaùp gì? Vì ñaõ bieát neân roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû, ñoù laø: ‘Thaùnh ñeá veà khoå, Thaùnh ñeá veà söï taäp khôûi cuûa khoå, Thaùnh ñeá veà söï taän dieät khoå, Thaùnh ñeá veà con ñöôøng ñöa ñeán dieät khoå.’” Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong vöôøn Loäc daõ, choã ôû cuûa caùc Tieân nhaân, taïi nöôùc Ba-la-naïi, vì caùc Thanh vaên thuyeát phaùp,… cho ñeán ñaõ bieát boán Thaùnh ñeá. Baây giôø, ta seõ ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Lieàn hoùa ra moät thieáu nieân ñöùng

tröôùc Phaät noùi keä: Vì sao giöõa ñaïi chuùng, Sö töû roáng khoâng sôï, Baûo raèng: ‘Khoâng ai ñòch’, Mong ñieàu phuïc taát caû. Baáy giôø, Theá Toân töï nghó: ‘AÙc Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.’ Lieàn noùi keä: Nhö Lai ñoái taát caû, Chaùnh phaùp luaät saâu xa, Phöông tieän sö töû roáng, Nôi phaùp khoâng sôï haõi, Neáu ngöôøi coù trí tueä, Côù sao töï lo sôï? Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.’ Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát. M KINH 1102. BAÙT56 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong ñoàng troáng bò nhieàu ngöôøi giaãm ñaïp, taïi thaønh Vöông xaù, cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo; Ngaøi laáy naêm traêm bình baùt ñeå giöõa saân, vì hoï maø noùi phaùp. Baáy giôø, Theá Toân laïi vì naêm traêm Tyø-kheo noùi veà naêm uaån laø

56. Paøli, S.4.16. Patta.

phaùp sanh dieät. Khi aáy, Thieân ma Ba-tuaàn töï nghó: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû trong ñoàng troáng bò nhieàu ngöôøi giaãm ñaïp, taïi thaønh Vöông xaù, cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo… cho ñeán noùi veà naêm uaån laø phaùp sanh dieät. Baây giôø, ta neân ñeán laøm chöôùng ngaïi.” Lieàn hoùa ra moät con traâu lôùn ñeán choã Phaät, vaøo choã ñeå naêm traêm bình baùt. Caùc Tyø-kheo muoán baûo veä caùc bình baùt, lieàn ñuoåi ñi. Luùc baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Ñoù khoâng phaûi laø traâu, laø Ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.” Lieàn noùi keä: Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc, Khoâng phaûi ngaõ, ngaõ sôû, Neáu bieát nghóa chaân thaät, Khoâng ñaém tröôùc nôi chuùng. Taâm khoâng ñaém tröôùc phaùp, Thoaùt khoûi saéc raøng buoäc, Thaáu roõ khaép moïi nôi, Khoâng truï caûnh giôùi ma. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. M KINH 1103. NHAÄP XÖÙ57 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong ñoàng troáng bò nhieàu ngöôøi giaãm ñaïp, taïi thaønh Vöông xaù, cuøng vôùi saùu traêm Tyø-kheo. Baáy giôø, Theá Toân laïi vì caùc Tyø-kheo noùi veà saùu xuùc nhaäp xöù58 taäp, saùu xuùc taäp, saùu xuùc dieät. Khi aáy, Ma Ba-tuaàn töï nghó: “Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû ñoàng troáng bò nhieàu ngöôøi giaãm ñaïp, taïi thaønh Vöông xaù, vì saùu traêm Tyø-kheo noùi veà saùu xuùc nhaäp xöù, noùi ñaây laø phaùp taäp, ñaây laø phaùp dieät. Baây giôø, ta neân ñeán laøm chöôùng ngaïi.’ Lieàn hoùa ra moät thanh nieân thaân to lôùn, söùc löïc duõng maõnh coù theå lay ñoäng quaû ñaát ñi ñeán choã Phaät.

57.

Paøli, S.4.17. AØyatana.

58. Xuùc nhaäp xöù

. Paøli: phassaøyatana.

Caùc Tyø-kheo kia vöøa troâng thaáy thanh nieân to lôùn, duõng maõnh, sanh loøng sôï haõi, loâng trong ngöôøi döïng ñöùng, noùi vôùi nhau raèng:

“Kia laø ai maø hình daùng ñaùng sôï vaäy?”

Baáy giôø, Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

“Ñoù laø AÙc ma Ba-tuaàn muoán laøm nhieãu loaïn.”

Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keïâ:

Saéc, thanh, höông, vò, xuùc,
Vaø thöù saùu: caùc phaùp,
Nieäm, aùi, thích, vöøa yù,
Theá gian chæ coù vaäy.
Ñaây laø tham aùc nhaát,
Thöôøng troùi buoäc phaøm phu,
Ngöôøi vöôït nhöõng beänh naøy,
Laø Thaùnh ñeä töû Phaät,
Vöôït qua caûnh giôùi ma,
Nhö maët trôøi khoâng maây.
Khi ñoù Ma Ba-tuaàn töï nghó: 'Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ bieát taâm ta.'
Trong loøng caûm thaáy buoàn lo lieàn bieán maát.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*